

V Bruseli 5. marca 2020  
(OR. en)

6650/20

ENV 160  
ENER 77  
IND 29  
TRANS 102  
ENT 27  
SAN 77  
AGRI 83

### VÝSLEDOK ROKOVANIA

---

Od: Generálny sekretariát Rady  
Dátum: 5. marca 2020  
Komu: Delegácie

---

Č. predch. dok.: 6338/20

---

Predmet: Zlepšovanie kvality ovzdušia  
– závery Rady

---

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady k uvedenému predmetu v znení, ktoré prijala Rada na svojom 3 754. zasadnutí 5. marca 2020.

**Zlepšovanie kvality ovzdušia**

**– závery Rady –**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

1. PRIPOMÍNA oznámenie „Európa, ktorá chráni: čisté ovzdušie pre všetkých“<sup>1</sup>, v ktorom sa stanovuje politické úsilie EÚ zamerané na podporu a uľahčenie nákladovo efektívnych opatrení na zníženie emisií z rôznych odvetví, ktoré prijímajú členské štáty s cieľom splniť svoje národné ciele znižovania emisií a normy kvality okolitého ovzdušia, v ktorom sa ďalej uznávajú prijaté spoločné opatrenia, identifikujú sa možnosti financovania, poskytuje sa prehľad aktuálneho stavu a dodržiavania predpisov a navrhujú sa ďalšie opatrenia na presadzovanie, ako aj ďalší postup;
2. PRIPOMÍNA, že podľa 7. environmentálneho akčného programu by sa malo zabezpečiť, aby sa do roku 2020 kvalita vonkajšieho ovzdušia v Únii výrazne zlepšila a priblížila k úrovniam, ktoré odporúča WHO;<sup>2</sup>
3. PRIPOMÍNA prvý výhľad EÚ pre čisté ovzdušie<sup>3</sup>, v ktorom sa predpokladá, že v prípade úplného vykonávania balíka opatrení, ktoré prijali spoluzákonodarcovia od programu Čisté ovzdušie 2013, môžu do roku 2030 vo väčšine krajín EÚ koncentrácie jemných tuhých častíc klesnúť pod hodnotu, ktorá sa stanovuje v usmerneniach Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO), a môže dôjsť k výraznému zníženiu vplyvov na zdravie;

---

<sup>1</sup> 9048/18

<sup>2</sup> Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1386/2013/EÚ z 20. novembra 2013 o všeobecnom environmentálnom akčnom programe Únie do roku 2020 „Dobrý život v rámci možností našej planéty“ (Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 171).

<sup>3</sup> 10360/1/18 REV 1

4. PRIPOMÍNA svoje závery o osobitnej správe Európskeho dvora audítorov č. 23/2018 s názvom „Znečisťovanie ovzdušia: naše zdravie stále nemá dostatočnú ochranu“<sup>4</sup>, v ktorých zdôraznila potrebu ďalších účinných opatrení v oblasti kvality ovzdušia a jednotných právnych predpisov vo všetkých politikách Únie, ako aj potrebu zohľadňovať najnovšie vedecké dôkazy o vplyve na ľudské zdravie a usmernenia WHO;
5. VÍTA kontrolu vhodnosti smerníc o kvalite okolitého ovzdušia<sup>5</sup> a BERIE NA VEDOMIE zistenia v nej uvedené; BERIE NA VEDOMIE záver, že smernice o kvalite okolitého ovzdušia sú vo všeobecnosti vhodné na daný účel a sú v súlade s celkovým rámcom politiky EÚ pre čisté ovzdušie, a to najmä so smernicou o národných emisných stropoch (NEC); UZNÁVA, že tieto smernice tvoria ucelený regulačný základ pre zlepšovanie kvality ovzdušia v EÚ a pre harmonizované kritériá posudzovania kvality ovzdušia v celej EÚ;
6. UZNÁVA, že politika EÚ pre čisté ovzdušie významne prispela k zlepšeniu kvality ovzdušia v EÚ, keďže v porovnaní s rokom 2008 sa znížil počet ľudí vystavených škodlivému znečisteniu ovzdušia; ZDÔRAZŇUJE však, že znečistenie ovzdušia zostáva najvýznamnejšou environmentálnou príčinou zdravotných problémov v EÚ, ktorá podľa odhadov každoročne spôsobí viac ako 400 000 predčasných úmrtí; PRIPOMÍNA, že obzvlášť sú tomuto znečisteniu vystavení ľudia v mestských oblastiach; UZNÁVA, že znečistenie ovzdušia má škodlivé účinky na ekosystémy a prispieva k strate biodiverzity;
7. VÍTA skutočnosť, že smernice o kvalite okolitého ovzdušia viedli k zavedeniu reprezentatívneho vysokokvalitného monitorovania kvality ovzdušia, stanovujú jasné normy kvality ovzdušia a uľahčujú výmenu spoľahlivých, objektívnych a porovnateľných informácií o kvalite ovzdušia naprieč členskými štátmi vrátane širokej verejnosti, vďaka čomu sa zvýšilo povedomie verejnosti a podporilo vykonávanie a presadzovanie noriem kvality ovzdušia; UZNÁVA však, že vyvstali isté obavy v súvislosti so skutočnosťou, že určité ustanovenia umožňujú v niektorých prípadoch istú mieru voľnosti, pokiaľ ide o návrh monitorovacej siete;

---

<sup>4</sup> 15782/18

<sup>5</sup> 14712/19

8. **PODĎIARKUJE**, že stanovené normy kvality ovzdušia, najmä limitné hodnoty, za posledné desaťročie viedli k výraznému zlepšeniu kvality ovzdušia; **DOMNIEVA SA** preto, že je nevyhnutné tieto limitné hodnoty naďalej používať s cieľom chrániť zdravie občanov; **UZNÁVA**, že smernice o kvalite okolitého ovzdušia nie sú úplne účinné a že existuje priestor na zlepšenie existujúceho rámca, aby sa zabezpečilo dosiahnutie dobrej kvality ovzdušia v celej EÚ tak, že sa zabráni škodlivým účinkom na ľudské zdravie a životné prostredie ako celok;
9. **UPOZORŇUJE** na zistenie, že rozhodujúcim spúšťacím faktorom zlepšenia kvality ovzdušia bola požiadavka na prijatie nápravných opatrení v prípade pozorovaných prekročení hodnôt, ktorá vyplýva zo smerníc o kvalite okolitého ovzdušia, ale **UZNÁVA**, že opatrenia prijaté na miestnej, národnej a úniovej úrovni nie sú vždy dostatočné na to, aby sa splnili normy kvality ovzdušia a aby sa čo najviac skrátili obdobia, v ktorých sú hodnoty prekročené, a že v mnohých oblastiach pretrvávajú výzvy spojené s vykonávaním vrátane potreby zabezpečiť súlad opatrení medzi rôznymi úrovňami riadenia, ako aj medzi rôznymi odvetviami;
10. **VÍTA** cieľ Komisie stanovený v oznámení o európskej zelenej dohode ďalej bojovať proti znečisteniu prostredníctvom preventívnych a nápravných opatrení, a plánované opatrenia na riešenie znečistenia ovzdušia, ktoré sa v ňom uvádzajú; **ZDÔRAZŇUJE**, že je dôležité čerpať zo skúseností získaných pri hodnotení existujúcich právnych predpisov v oblasti kvality ovzdušia vrátane výsledkov kontroly vhodnosti s cieľom posúdiť, či by sa mal súčasný právny rámec revidovať, aby sa umožnilo účinnejšie a efektívnejšie vykonávanie a presadzovanie ustanovení o kvalite ovzdušia s ohľadom na najnovšie vedecké dôkazy o vplyvoch na ľudské zdravie a životné prostredie; **ZDÔRAZŇUJE**, že v prípade potreby by mal byť každý legislatívny návrh predmetom komplexného posúdenia vplyvu;

11. VÍTA zámer Komisie navrhnúť revíziu noriem kvality ovzdušia a SO ZÁUJMOM OČAKÁVA diskusie o takýchto návrhoch, a to aj o možnom užšom zosúladení noriem kvality ovzdušia EÚ s usmerneniami WHO pre kvalitu ovzdušia, ktoré sa v súčasnosti revidujú a aktualizujú; ZDÔRAZŇUJE, že hlavným cieľom posilnenia noriem kvality ovzdušia je znížiť negatívny vplyv znečistenia ovzdušia na zdravie a životné prostredie; PODČIARKUJE, že je dôležité usilovať sa o dosiahnutie úrovne usmernení WHO pre kvalitu ovzdušia, a tým prispieť k plneniu príslušných cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja; so ZNEPOKOJENÍM však KONŠTATUJE, že napriek úsiliu o zníženie znečistenia ovzdušia na úrovni EÚ aj členských štátov sa v mnohých členských štátoch normy kvality ovzdušia v prípade niektorých znečisťujúcich látok ešte stále neplnia a že je potrebné, aby sa čo najskôr prijali primerané opatrenia na všetkých úrovniach;
12. NABÁDA Komisiu, aby doplnila revíziu noriem kvality ovzdušia, najmä limitných hodnôt, ktoré sú účinné a naďalej nevyhnutné na zabezpečenie minimálnej úrovne ochrany, ďalšími úvahami o tom, ako by prístup založený na ukazovateľoch priemernej expozície mohol prispieť k zníženiu celkovej expozície bežného obyvateľstva vo všetkých oblastiach, a to s prihliadnutím na vplyv na zraniteľné skupiny, v rámci určených zón a aglomerácií v súlade so smernicou 2008/50/ES<sup>6</sup> a k zlepšeniu ľudského zdravia; okrem toho VYZÝVA Komisiu, aby zvážila preskúmanie súčasných noriem kvality ovzdušia pre ozón na základe posúdenia rôznych faktorov, ktoré ovplyvňujú úroveň ozónu, ako sú napríklad geografické a klimatické okolnosti;
13. KONŠTATUJE, že hlavnými zdrojmi znečistenia ovzdušia v EÚ sú doprava, a to cestná aj necestná; obchodný a inštitucionálny sektor a sektor domácností vrátane vykurovania obytných priestorov; výroba a distribúcia energie; využívanie energie v priemysle; priemyselné procesy a používanie výrobkov; poľnohospodárstvo a odpad;

---

<sup>6</sup> Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/50/ES z 21. mája 2008 o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe (Ú. v. EÚ L 152, 11.6.2008, s. 1).

14. **PODČIARKUJE**, že účinná politika pre čisté ovzdušie si vyžaduje integrovaný pravidelne hodnotený prístup v záujme zabezpečenia súladu s inými environmentálnymi politikami a so všetkými ostatnými relevantnými oblasťami politiky vrátane právnych predpisov EÚ o zdrojoch emisií, ako sú klíma, priemysel, energetika, doprava a poľnohospodárstvo, pričom tento prístup musí lepšie využívať synergie medzi všetkými oblasťami politiky, ako aj príležitosti, ktoré ponúka obehové hospodárstvo, a zároveň sa vyhýbať kompromisom; **VYZDVIHUJE** potrebu zabezpečiť spoločné prínosy opatrení v oblasti klímy a kvality ovzdušia, ktoré sa náležite posúdili v oznámení Komisie s názvom Čistá planéta pre všetkých – Európska dlhodobá strategická vízia pre prosperujúce, moderné, konkurencieschopné a klimaticky neutrálne hospodárstvo<sup>7</sup>, čo povedie k zlepšeniu kvality ovzdušia, ľudského zdravia a ekosystémov;
15. **ZDÔRAZŇUJE**, že ciele v oblasti kvality ovzdušia by sa mali v plnej miere zohľadniť v právnych predpisoch EÚ o zdrojoch emisií a pri tvorbe nových odvetvových iniciatív v rámci európskej zelenej dohody okrem iného v oblastiach inteligentnej mobility, integrácie inteligentných odvetví, energie z obnoviteľných zdrojov, obnovy budov, vykurovania obytných budov, poľnohospodárstva a priemyslu vrátane výroby energie; v tejto súvislosti **PODČIARKUJE** spoločnú zodpovednosť EÚ a členských štátov za zachovanie a zlepšenie kvality ovzdušia; **VYZÝVA** Komisiu, aby zabezpečila, že akékoľvek návrhy právnych predpisov EÚ o zdrojoch emisií budú dostatočne prispievať k dosiahnutiu noriem kvality ovzdušia;
16. **DOMNIEVA SA**, že je potrebné pravidelne kontrolovať vplyv balíka politík EÚ pre čisté ovzdušie ako celku; v tejto súvislosti **POZNAMENÁVA**, že dvojročný výhľad pre čisté ovzdušie poskytuje pravidelne aktuálne informácie o situácii v oblasti kvality ovzdušia v EÚ a že v roku 2020 sa má prijať prvá správa Komisie určená Európskemu parlamentu a Rade o pokroku pri vykonávaní smernice o NEC; ďalej **POZNAMENÁVA**, že prebieha hodnotenie smernice o priemyselných emisiách, v rámci ktorého sa ďalej posúdia prepojenia medzi právnymi predpismi v oblasti kvality ovzdušia a právnymi predpismi, ktorými sa obmedzujú emisie najväčších priemyselných podnikov a spaľovacích zariadení v Európe, a **VYZÝVA** Komisiu, aby zabezpečila, že pozornosť sa venuje všetkým relevantným priemyselným zdrojom znečistenia ovzdušia;

---

<sup>7</sup> 15011/18.

17. ZDÔRAZŇUJE, že v rámci kontroly vhodnosti sa zistilo, že politiky EÚ v oblasti energetiky a klímy celkovo podporujú zlepšenie kvality ovzdušia; ZDÔRAZŇUJE, že nové požiadavky na energetickú efektívnosť a na emisie v rámci smernice o ekodizajne, a to aj v prípade ohrievačov a kotlov, a nové kritériá EÚ týkajúce sa udržateľnosti podľa smernice o obnoviteľných zdrojoch energie<sup>8</sup>, reforma spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP), ako aj národné programy riadenia znečisťovania ovzdušia (NAPCP) a národné energetické a klimatické plány (NECP) musia prispievať k trvalému súladu a súdržnosti a zároveň sa vyhýbať kompromisom, ako napríklad v prípade využívania biomasy na vykurovanie obytných budov a v stredne veľkých spaľovacích zariadeniach;
18. VÍTA zámer Komisie prijať ďalšie opatrenia v súvislosti s dekarbonizáciou odvetvia dopravy smerom k mobilite s nulovými emisiami, čo by malo viesť aj k spoločným prínosom pre kvalitu ovzdušia; SÚHLASÍ s tým, že je dôležité riešiť znečistenie ovzdušia spôsobené emisiami z dopravy, najmä v mestách, vrátane vplyvu dovezených ojazdených vozidiel; VÍTA zámer Komisie navrhnúť prísnejšie normy emisií látok znečisťujúcich ovzdušie pre vozidlá so spaľovacím motorom s prihliadnutím aj na znečisťujúce látky, ktoré sa zatiaľ neregulujú; NABÁDA na posilnenie kontrol v prevádzke, pokiaľ ide o súlad s normami pre emisie znečisťujúcich látok v prípade vozidiel so spaľovacím motorom, a to s osobitným dôrazom na skúšky v skutočných jazdných podmienkach;
19. VÍTA zámer Komisie navrhnúť ďalšie opatrenia na zníženie emisií z námornej dopravy s prihliadnutím na globálny charakter medzinárodnej lodnej dopravy, ako aj vnútrozemskej vodnej dopravy, ako aj opatrenia na zlepšenie kvality ovzdušia v prístavoch a v blízkosti letísk; v tejto súvislosti PODPORUJE úsilie zmluvných strán Barcelonského dohovoru na konferencii COP 21 týkajúce sa Stredozemného mora;

---

<sup>8</sup> Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82).

20. BERIE NA VEDOMIE zistenie v rámci kontroly vhodnosti, že emisie amoniaku, ktoré sú prekursorom tuhých častíc, sa za posledné desaťročie znížili v oveľa menšej miere ako iné emisie okrem iného z dôvodu nedostatku špecifických právnych predpisov týkajúcich sa ich zdrojov; UZNÁVA, že odvetvie poľnohospodárstva je hlavným zdrojom celkových emisií amoniaku v rámci EÚ; PODČIARKUJE, že opatrenia na zmiernenie týchto emisií sú už k dispozícii a sú technicky a hospodársky realizovateľné, a NABÁDA na širšie uplatňovanie týchto opatrení; KONŠTATUJE, že hoci SPP prešla sériou reforiem na zlepšenie jej environmentálnej udržateľnosti, ďalšie zlepšenia závisia od výsledku rokovaní o jej budúcnosti po roku 2020;
21. VÍTA úsilie, ktoré EÚ a členské štáty vynaložili na spoločné opatrenia, ako sú napríklad dialógy o čistom ovzduší a fórum pre čisté ovzdušie; PODPORUJE posilnenú spoluprácu medzi EÚ, členskými štátmi a regionálnymi a miestnymi orgánmi; PODPORUJE tiež regionálnu spoluprácu a konkrétne opatrenia na boj proti cezhraničnému znečisťovaniu ovzdušia, a to aj na základe Dohovoru EHK OSN o ovzduší;
22. UZNÁVA, že podľa nedávnych posúdení<sup>9</sup> je znečistenie ovzdušia v krajinách západného Balkánu, najmä v mestských a priemyselných oblastiach, naďalej vážnym dôvodom zdravotných problémov a má negatívny vplyv na životné prostredie; VÍTA zámer Komisie prijať ekologický program pre západný Balkán s cieľom podporiť krajiny v tomto regióne pri prijímaní účinných opatrení v rámci ekologickej transformácie vrátane zlepšenia kvality ovzdušia prostredníctvom zosúladenia s normami EÚ v oblasti kvality ovzdušia;

---

<sup>9</sup> Publikácia Európskej environmentálnej agentúry č. 1/2020: „*Western Balkan Countries - 20 years of cooperation with the EEA - Key developments, achievements and the way ahead*“ (Krajiny západného Balkánu – 20 rokov spolupráce s EEA – hlavný vývoj, výsledky a cesta vpred) (EEA, Kodaň, 2019)



23. SÚHLASÍ s tým, že dodatočné usmernenia a prípadne aj jasnejšie požiadavky v samotných smerniciach o kvalite okolitého ovzdušia by, s potrebným ohľadom na osobitné miestne okolnosti, mohli pomôcť zvýšiť efektívnosť a účinnosť monitorovania, modelovania a ustanovení o plánoch a opatreniach a ich vykonávaní a ďalej harmonizovať prístupy, ktoré sa na ne uplatňujú; **PODPORUJE** opatrenia, ktoré v tomto smere plánuje podniknúť Komisia v rámci európskej zelenej dohody, okrem iného aj využívaním príležitostí, ktoré ponúka digitalizácia;
24. **ZDÔRAZŇUJE** potrebu investícií na podporu znižovania znečistenia ovzdušia, keďže prínosy politík v oblasti kvality ovzdušia výrazne prevyšujú náklady na ich vykonávanie; **PODČIARKUJE** význam prioritizácie, vyššej dostupnosti a využívania dostupných finančných prostriedkov na zlepšenie kvality ovzdušia; v tejto súvislosti **NAVRHUJE**, aby sa sprístupnili osobitné iniciatívy bez toho, aby boli dotknuté výsledky prebiehajúcich rokovaní o VFR, zamerané na vypracovanie čo najviac nákladovo efektívnych opatrení na zlepšenie zdravia v oblastiach s osobitnými geografickými alebo klimatologickými charakteristikami, ktoré sťažujú dodržiavanie limitných hodnôt v oblasti kvality ovzdušia; **NAVRHUJE** vo vhodných prípadoch využívať spoločné prínosy z hľadiska cieľov v oblasti klímy a kvality ovzdušia ako pákový efekt pre súkromné investície;
25. V súlade so svojimi závermi z 5. decembra 2019<sup>10</sup> SA DOMNIEVA, že zdaňovanie energie ako fiškálny nástroj môže byť dôležitou súčasťou hospodárskych stimulov, ktoré usmerňujú úspešnú energetickú transformáciu, podnecujú nízke emisie skleníkových plynov a investície do úspor energie a zároveň prispievajú k udržateľnému rastu.
26. **UPOZORŇUJE NA** prebiehajúce hodnotenia príslušných usmernení o štátnej pomoci, okrem iného aj v oblasti životného prostredia a energetiky, zamerané na to, aby sa zohľadnili politické ciele Európskej zelenej dohody, podporil nákladovo efektívny prechod na klimatickú neutralitu do roku 2050 a uľahčilo postupné ukončenie využívania fosílnych palív, najmä tých, ktoré najviac znečisťujú životné prostredie, pričom sa zabezpečia rovnaké podmienky na vnútornom trhu; **ZDÔRAZŇUJE**, že pri hodnotení usmernení o štátnej pomoci je potrebné plne zohľadniť ciele v oblasti kvality ovzdušia;

---

<sup>10</sup> 14608/19

27. ZDÔRAZŇUJE význam zabezpečenia spravodlivého prechodu a PODČIARKUJE potrebu čistej, cenovo dostupnej a dostatočnej energie pre všetkých európskych občanov, najmä pre domácnosti s nízkym príjmom;
28. ZDÔRAZŇUJE, že zlepšenie povedomia a informovanosti verejnosti o kvalite ovzdušia a jeho vplyve na zdravie a ekosystémy má kľúčový význam, a PODPORUJE Komisiu v jej úsilí v tejto oblasti.
-